UN KONVENCIJA O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA

30. obljetnica UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

Izdavač

Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH

Mesnička 23, 10000 Zagreb

Urednica

mr. sc. Helena Štimac Radin

Priprema i oblikovanje naslovnice

Intergrafika TTŽ d.o.o.

Tisak

Intergrafika TTŽ d.o.o.

Naklada: 2000 primjeraka

© Vlada RH, Ured za ravnopravnost spolova, 2009.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne

i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 724751

ISBN 978-953-7574-07-9

UN Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

URED ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA VLADE RH
Biblioteka ONA

Zagreb, 2009.

SADRŽAJ

PREDGOVOR – 30. OBLJETNICA UN KONVENCIJE O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA 5

UN KONVENCIJA O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA
od 18. prosinca 1979. godine 9

FAKULTATIVNI PROTOKOL UZ UN KONVENCIJU O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA
od 10. prosinca 1999. godine 25

OBRAZAC PRITUŽBE ODBORU ZA UKLANJANJE SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA 33

Predgovor

30. OBLJETNICA UN KONVENCIJE O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA

Povodom obilježavanja 30. obljetnice donošenja *UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena* Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH tiskao je treće izdanje *Konvencije* i njezin Fakultativni protokol.

Prvo izdanje *Konvencije* objavili smo u zborniku radova *Kratak vodič kroz CEDAW - Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i njezinu primjenu u Republici Hrvatskoj* 2004. godine povodom obilježavanja 25. obljetnice *Konvencije*.

Drugo izdanje *Konvencije* i pripadajućeg Fakultativnog protokola kao i Zaključnih komentara UN Odbora za uklanjanje diskriminacije žena na Drugo i treće periodično izvješće Republike Hrvatske prema članku 18. *Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena* Ured za ravnopravnost spolova tiskao je 2006. godine.

Sve ove godine bilježimo veliki interes različitih dionika, ponajviše nevladinih udruga, ali i predstavnika/ca tijela državne uprave za *UN Konvencijom o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena*. Publiciranje ovog dokumenta, osim što je usmjereno ka zadovoljavanju interesa javnosti, neposredna je provedba i zaključaka UN Odbora za uklanjanje diskriminacije žena. U njima se od države stranke traži tzv. široka diseminacija *Konvencije*, Fakultativnog protokola i Zaključnih komentara vladinim dužnosnicima/cama, političarima i političarkama, parlamentarcima/kama te ženskim i drugim udrugama za ljudska prava, s ciljem njihova upoznavanja s poduzetim i potrebnim mjerama u svrhu osiguranja pravne i stvarne ravnopravnosti žena i muškaraca.

Republika Hrvatska postala je državom strankom *UN Konvencije* notifikacijom o sukcesiji od 8. listopada 1991. te se time obvezala na primjenu načela i standarda sadržanih u *Konvenciji*, kao i na redovito dostavljanje izvješća o napretku ostvarenom u njezinoj primjeni. Temeljem članka 18. *Konvencije,* države stranke dužne su glavnom tajniku UN-a, zbog razmatranja od strane Odbora, redovito podnositi izvješća o zakonodavnim, sudskim, upravnim i drugim mjerama usvojenim radi primjene odredaba sadržanih u *Konvenciji.*

Potrebno je istaknuti da su preporuke iz Zaključnih komentara Odbora, u kojima su temeljem zauzetih pozitivnih stajališta o zakonodavnim i institucionalnim promjenama u Republici Hrvatskoj u promatranom razdoblju

istaknuta i glavna područja zabrinutosti, uključene kao prioritetni ciljevi u *Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010. godine*. Time se, uz potvrđivanje nacionalnog zakonodavstva, potvrđuje i sadržaj jamstava ravnopravnosti spolova koji su sastavni dio *Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena* kao temeljnog međunarodno pravnog akta iz područja zaštite i promicanja ljudskih prava žena.

Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena međunarodni je ugovor te je, sukladno članku 140. Ustava Republike Hrvatske, dio unutarnjeg pravnog poretka i po pravnoj snazi iznad zakona. Njeno dosljedno i sustavno provođenje trajni je izazov svih zemalja potpisnica s ciljem bržeg unaprjeđivanja, promicanja i sprječavanja kršenja ljudskih prava žena.

S ciljem daljnjeg upoznavanja javnosti s ovom najvažnijom međunarodnom poveljom ljudskih prava žena tiskali smo treće izdanje *Konvencije.* Time se i pridružujemo naporima velikog broja drugih zemalja koje obilježavanjem ove važne obljetnice ukazuju i traže bržu promjenu društvenih odnosa usmjerenih ka uklanjanjuj svih oblika diskriminacije žena i provedbi politike jednakih mogućnosti.

Sve spomenute publikacije dostupne su i u elektronskom obliku na internetskim stranicama Ureda www.ured-ravnopravnost.hr.

mr. sc. Helena Štimac Radin,

predstojnica Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH

UN KONVENCIJA O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA

UN KONVENCIJA O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA*

Države stranke ove Konvencije,

• konstatirajući da Povelja Ujedinjenih naroda potvrđuje vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe te u jednaka prava muškaraca i žena,

• konstatirajući da Opća deklaracija o ljudskim pravima potvrđuje načelo nedopustivosti diskriminacije i proglašava da su sva ljudska bića rođena slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima te da svakome pripadaju sva prava i slobode koje su tamo navedene, bez ikakvih razlika, uključujući i razliku na osnovi spola,

• konstatirajući da države stranke međunarodnih paktova o ljudskim pravima imaju obvezu osigurati jednaka prava muškaraca i žena u uživanju svih gospodarskih, socijalnih, kulturnih, građanskih i političkih prava,

• uzimajući u obzir međunarodne konvencije zaključene pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda i specijaliziranih agencija koje promiču jednakost u pravima muškaraca i žena,

• konstatirajući također da rezolucije, deklaracije i preporuke usvojene od Ujedinjenih naroda i specijaliziranih agencija promiču jednakost u pravima muškaraca i žena,

• zabrinute, međutim, da usprkos ovim različitim instrumentima i dalje postoji raširena diskriminacija žena,

• podsjećajući da diskriminacija žena krši načela jednakih prava i poštivanja ljudskog dostojanstva, predstavlja zapreku sudjelovanju žena pod istim uvjetima s muškarcima, u političkom, društvenom, gospodarskom i kulturnom životu svojih zemalja, sputava napredak društva i obitelji i čini puno težim potpuni razvoj sposobnosti žena da sudjeluju u službi svojih zemalja i čovječanstva,

• zabrinute da su u uvjetima siromaštva ženama najmanje dostupni hrana, zdravlje, obrazovanje, obuka i zapošljavanje te druge potrebe,

---

* Tekst Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena u prijevodu dr.sc. Dubravke Šimonović preuzet je iz zbornika radova Šimonović D., ur. (2004): „Kratak vodič kroz CEDAW – Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i njezinu primjenu u Republici Hrvatskoj“, u izdanju Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH, Zagreb.

• uvjerene da će uspostava novog međunarodnog gospodarskog poretka, utemeljenog na pravičnosti i pravednosti, značajno pridonijeti promicanju jednakosti između muškaraca i žena,

• naglašavajući da je iskorjenjenje aparthejda, svih oblika rasizma, rasne diskriminacije, kolonijalizma, neokolonijalizma, agresije, strane okupacije i dominacije te miješanja u unutarnje poslove država nužno za puno uživanje prava muškaraca i žena,

• potvrđujući da će jačanje međunarodnog mira i sigurnosti, popuštanje međunarodne napetosti, međusobna suradnja između svih država bez obzira na njihov društveni i gospodarski sustav, opće i potpuno razoružanje, posebice nuklearno razoružanje pod strogim i djelotvornim međunarodnim nadzorom, afirmacija načela pravednosti, jednakosti i uzajamne koristi u odnosima među zemljama i ostvarenje prava naroda pod stranom i kolonijalnom dominacijom i stranom okupacijom na samoodređenje i neovisnost, kao i poštivanje nacionalnog suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti, poticati društveni napredak i razvoj te, kao posljedica, pridonijeti postizanju pune jednakosti između muškaraca i žena,

• uvjerene da puni i cjelovit razvoj zemlje, blagostanje svijeta i razlog mira zahtijeva najveće sudjelovanje žena pod istim uvjetima s muškarcima na svim područjima,

• imajući na umu veliki doprinos žena blagostanju obitelji i razvoju društva, što do sada nije bilo u potpunosti priznato, društveno značenje majčinstva i ulogu oba roditelja u obitelji i u podizanju djece,

• te svjesne da uloga žene u prokreaciji ne treba biti osnova za diskriminaciju, već da podizanje djece zahtijeva zajedničku odgovornost između muškaraca i žena i društva u cjelini,

• svjesne da je potrebno izmijeniti tradicionalnu ulogu muškaraca kao i ulogu žena u društvu i obitelji, kako bi se postigla puna jednakost između muškaraca i žena,

• odlučne da primijene načela sadržana u Deklaraciji o uklanjanju diskriminacije žena te da u tu svrhu usvoje mjere potrebne za uklanjanje takve diskriminacije u svim njezinim oblicima i pojavama, suglasile su se o sljedećem:

DIO I.

Članak 1.

U svrhu ove Konvencije, izraz "diskriminacija žena" označava svaku razliku, isključenje ili ograničenje učinjeno na osnovi spola kojemu je posljedica ili svrha da ženama ugrozi ili onemogući priznanje, uživanje ili korištenje ljudskih prava i osnovnih sloboda na političkom, gospodarskom, društvenom, kulturnom, građanskom ili drugom području, bez obzira na njihovo bračno stanje, na osnovi jednakosti muškaraca i žena.

Članak 2.

Države stranke osuđuju diskriminaciju žena u svim njezinim oblicima te su suglasne da svim odgovarajućim sredstvima i bez odgađanja provode politiku uklanjanja diskriminacije žena i radi toga se obvezuju poduzeti:

a) unijeti načelo jednakosti muškaraca i žena u svoje nacionalne ustave ili druge odgovarajuće zakone, ako to već nisu učinile, te osigurati, putem zakona ili drugim odgovarajućim mjerama, praktičnu primjenu tog načela;

b) usvojiti odgovarajuće zakonske i druge mjere, uključujući sankcije kada je potrebno, kojima se zabranjuje svaka diskriminacija žena;

c) uvesti pravnu zaštitu prava žena na jednakoj osnovi s muškarcima i preko nadležnih nacionalnih sudova i drugih javnih institucija osigurati uspješnu zaštitu žena od svakog postupka diskriminacije;

d) uzdržati se od svakog postupka ili prakse diskriminacije žena i osigurati da javne vlasti i institucije postupaju u skladu s ovom obvezom;

e) poduzeti sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena od bilo koje osobe, organizacije ili poduzeća;

f) poduzeti sve odgovarajuće mjere, uključujući i zakonodavne, radi izmjene ili ukidanja postojećih zakona, propisa, običaja i prakse, koji predstavljaju diskriminaciju žena;

g) staviti izvan snage sve domaće kaznene odredbe kojima se diskriminiraju žene.

Članak 3.

Države stranke poduzimaju u svim područjima, posebice u političkom, društvenom, gospodarskom i kulturnom području, sve odgovarajuće mjere, uključujući zakonodavne, za osiguravanje punog razvoja i napredovanja žena, kako bi im osigurale korištenje i uživanje ljudskih prava i temeljnih sloboda na osnovi jednakosti s muškarcima.

Članak 4.

1. Usvajanje, od strane država stranaka, privremenih posebnih mjera usmjerenih na ubrzavanje de facto jednakosti između muškaraca i žena, ne smatra se diskriminacijom, kako je definirano u ovoj Konvenciji, ali ne smije ni na koji način imati za posljedicu zadržavanje nejednakih ili posebnih mjerila; ove mjere prestaju se provoditi kada se ostvare ciljevi jednakosti u pogledu mogućnosti i tretmana.

2. Usvajanje posebnih mjera od strane država stranaka, uključujući i mjere sadržane u ovoj Konvenciji kojima je cilj zaštita majčinstva, ne smatra se diskriminacijom.

Članak 5.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere:

a) radi izmjene društvenih i kulturnih obrazaca u ponašanju muškaraca i žena kako bi postigle uklanjanje predrasuda, običaja i svake druge prakse koja je utemeljena na ideji o podređenosti ili nadređenosti jednoga ili drugoga spola ili na stereotipnim ulogama muškaraca i žena;

b) kako bi osigurale da obiteljski odgoj obuhvati i odgovarajuće shvaćanje majčinstva kao društvene uloge te priznanje zajedničke odgovornosti muškaraca i žena u odgoju i razvoju njihove djece, razumijevajući pri tome da u svim slučajevima treba prije svega voditi računa o interesima djece.

Članak 6.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere, uključujući i zakonodavne, radi suzbijanja svih oblika trgovanja ženama te iskorištavanja prostitucije žena.

DIO II.

Članak 7.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u političkom i javnom životu zemlje, a posebice osiguravaju ženama, pod jednakim uvjetima kao i muškarcima, pravo da:

a) glasaju na svim izborima i javnim referendumima i da mogu biti izabrane u sva tijela koja se biraju javnim izborima;

b) sudjeluju u kreiranju i provedbi vladine politike i zauzimaju javne položaje te obavljaju sve javne dužnosti na svim razinama vlasti;

c) sudjeluju u radu nevladinih udruga i udruženja koja se bave javnim i političkim životom u zemlji.

Članak 8.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere da osiguraju ženama, pod jednakim uvjetima kao muškarcima i bez ikakve diskriminacije, mogućnost predstavljanja svojih vlada na međunarodnoj razini te sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija.

Članak 9.

1. Države stranke priznaju ženama jednaka prava kao i muškarcima da steknu, promijene ili zadrže svoje državljanstvo. One posebice osiguravaju da sklapanje braka sa stranim državljaninom, kao niti promjena državljanstva muža za trajanja braka, ne mijenja automatski državljanstvo žene, ostavlja je bez državljanstva ili prisiljava na državljanstvo muža.

2. Države stranke priznaju ženama jednaka prava kao i muškarcima u pogledu državljanstva njihove djece.

DIO III.

Članak 10.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena kako bi im osigurale jednaka prava kao i muškarcima u području obrazovanja, a posebice kako bi na osnovi jednakosti muškaraca i žena, osigurale:

a) jednake uvjete za stvaranje karijere i profesionalno usmjeravanje, za pristup studijima i stjecanju diploma u obrazovnim ustanovama svih kategorija, kako u seoskim, tako i u gradskim sredinama; ova ravnopravnost osigurava se u predškolskom, općem, tehničkom, stručnom te višem tehničkom obrazovanju i u svim vrstama profesionalnog usmjeravanja;

b) pristup jednakim nastavnim programima, jednakim ispitima, nastavnom osoblju s kvalifikacijama iste razine te školskim prostorijama i opremi iste kvalitete;

c) uklanjanje stereotipnog shvaćanja uloga muškaraca i žena na svim stupnjevima i u svim oblicima obrazovanja poticanjem zajedničkog obrazovanja i drugih vrsta obrazovanja koje pomažu postizanju tog cilja, a posebice revizijom udžbenika i školskih programa te prilagođavanjem nastavnih metoda;

d) iste mogućnosti korištenja stipendija i drugih vrsta pomoći za studije;

e) iste mogućnosti pristupa programima permanentnog obrazovanja, uključujući programe za obrazovanje odraslih i programe funkcionalnog opismenjivanja, posebice one usmjerene smanjenju svakog jaza u stupnju obrazovanja između muškaraca i žena u najkraćem mogućem vremenu;

f) smanjenje postotka učenica koje prerano napuštaju školu te organizaciju programa za djevojčice i žene koje su prerano napustile školu;

g) iste mogućnosti aktivnog bavljenja sportom i tjelesnim odgojem;

h) pristup posebnim informacijama iz područja obrazovanja radi pomoći u osiguranju zdravlja i dobrobiti obitelji, uključujući informacije i savjete o planiranju obitelji.

Članak 11.

1. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u području zapošljavanja kako bi se na osnovi jednakosti muškaraca i žena osigurala ista prava, posebice:

a) pravo na rad kao neotuđivo pravo svih ljudskih bića;

b) pravo na iste mogućnosti zapošljavanja, uključujući primjenu istih kriterija za izbor u vezi sa zapošljavanjem;

c) pravo na slobodan izbor zvanja i zaposlenja, pravo na unaprjeđenje, sigurnost zaposlenja i sve beneficije i uvjete koji proistječu iz rada te pravo na stručno osposobljavanje i prekvalifikaciju, uključujući pripravnički staž, više stručno osposobljavanje i povremeno dodatno osposobljavanje;

d) pravo na jednaku naknadu, uključujući beneficije, i na jednak tretman za rad jednake vrijednosti, kao i na jednak tretman pri ocjeni kvalitete rada;

e) pravo na socijalnu sigurnost, posebice u slučaju umirovljenja, nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, starosti i druge nesposobnosti za rad, te pravo na plaćeni dopust;

f) pravo na zdravstvenu zaštitu i sigurnost na radu, uključujući i očuvanje reproduktivnih funkcija.

2. Radi sprječavanja diskriminacije žena na osnovi braka ili majčinstva i osiguravanja njihova stvarnog prava na rad, države stranke poduzimaju odgovarajuće mjere:

a) zabranu, pod prijetnjom poduzimanja sankcija, davanja otkaza zbog trudnoće ili majčinskog dopusta i diskriminacije pri otpuštanju s posla zbog bračnog stanja;

b) uvode plaćeni majčinski dopust ili slične socijalne beneficije, bez gubitka ranijeg radnog mjesta, ranga ili socijalnih primanja;

c) potiču uspostavu potrebnih pomoćnih društvenih usluga kako bi se roditeljima omogućilo usklađivanje obiteljskih obveza s radnim obvezama i sudjelovanje u javnom životu, posebice kroz poticanje i osnivanje te razvoj mreže ustanova za skrb o djeci;

d) pružaju posebnu zaštitu ženama tijekom trudnoće na onim radnim mjestima za koja je dokazano da su za njih štetna.

3. Zaštitno zakonodavstvo koje se odnosi na pitanja obuhvaćena u ovom članku povremeno će se preispitivati u svjetlu znanstvenih i tehnoloških spoznaja i prema potrebi će se revidirati, ukinuti ili produžiti.

Članak 12.

1. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u području zdravstvene zaštite kako bi osigurale, na osnovi jednakosti muškaraca i žena, dostupnost zdravstvenih usluga, uključujući one koje se odnose na planiranje obitelji.

2. Neovisno o odredbi iz stavka 1. ovog članka, države stranke osiguravaju ženama odgovarajuće zdravstvene usluge u vezi s trudnoćom, porođajem, razdobljem poslije porođaja, osiguravanjem besplatnih usluga kada je to potrebno, kao i odgovarajuće prehrane tijekom trudnoće i dojenja.

Članak 13.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u drugim područjima gospodarskog i društvenog života kako bi na osnovi jednakosti muškaraca i žena, osigurale ista prava, a posebice:

a) pravo na obiteljske beneficije;

b) pravo na bankarske zajmove, hipoteke i druge vrste financijskih kredita;

c) pravo na sudjelovanje u rekreativnim aktivnostima, sportu i svim oblicima kulturnog života.

Članak 14.

1. Države stranke uzimaju u obzir posebne probleme s kojima se suočavaju žene na selu, kao i značajnu ulogu koju žene imaju u gospodarskom opstanku svoje obitelji, uključujući njihov rad u nenaplatnim područjima gospodarstva, te poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale primjenu odredaba ove Konvencije na žene na selu.

2. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u seoskim područjima kako bi osigurale da one, na osnovi jednakosti muškaraca i žena, sudjeluju u razvoju sela i da od toga imaju koristi, posebice kako bi osigurale tim ženama pravo na:

a) sudjelovanje u izradi i primjeni planova razvoja na svim razinama;

b) pristup odgovarajućim ustanovama zdravstvene zaštite, uključujući informacije, savjetovanje i usluge o planiranju obitelji;

c) izravno korištenje programa socijalne sigurnosti;

d) stjecanje svih vrsta obuke i obrazovanja, formalnog i neformalnog, uključujući ono koje se odnosi na funkcionalno opismenjivanje, kao i, inter alias, beneficije od svih usluga lokalne zajednice radi proširenja njihovih tehničkih znanja;

e) organiziranje grupa za samo-pomoć i zadruga kako bi ostvarile jednak pristup gospodarskim mogućnostima kroz zapošljavanje ili samozapošljavanje;

f) sudjelovanje u svim aktivnostima lokalne zajednice;

g) pristup poljoprivrednim kreditima i zajmovima, tržišnim ustanovama, odgovarajućoj tehnologiji i jednakom tretmanu u zemljišnoj i agrarnoj reformi, kao i u programima za ponovno naseljavanje zemlje;

h) uživanje odgovarajućih životnih uvjeta, posebice u svezi sa stanovanjem, higijenskim uvjetima, opskrbom električnom energijom i vodom, prometom i vezama.

DIO IV.

Članak 15.

1. Države stranke priznaju ženama ravnopravnost s muškarcima pred zakonom.

2. Države stranke priznaju ženama jednaku pravnu sposobnost u građanskim stvarima kao i muškarcima i daju im jednake mogućnosti da se njome koriste. One posebno daju ženama jednaka prava na sklapanje ugovora i upravljanje imovinom i tretiraju ih jednako u svim stadijima postupka pred sudovima.

3. Države stranke suglasne su da se svi ugovori i svi drugi privatni instrumenti bilo koje vrste, čije je pravno djelovanje usmjereno na ograničenje pravne sposobnosti žena, smatraju ništavnim i nevažećim.

4. Države stranke priznaju ženama i muškarcima ista prava u pogledu zakona u vezi s kretanjem osoba i slobodom izbora mjesta boravišta i prebivališta.

Članak 16.

1. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u svim pitanjima koja se odnose na brak i obiteljske odnose, a posebice osiguravaju, na osnovi jednakosti muškaraca i žena:

a) jednako pravo na sklapanje braka;

b) jednako pravo na slobodan izbor supružnika i sklapanje braka samo po slobodnoj volji i uz slobodan i pun pristanak;

c) jednaka prava i odgovornosti za vrijeme trajanja braka i pri njegovu razvodu;

d) jednaka prava i obveze roditelja, neovisno o njihovu bračnom statusu, u pitanjima koja se odnose na njihovu djecu; u svim slučajevima interesi djece moraju biti na prvom mjestu;

e) jednaka prava na slobodno i odgovorno odlučivanje o broju i razmaku između svoje djece, te pristup informacijama, obrazovanju i sredstvima koja im omogućuju korištenje ovim pravima;

f) jednaka prava i odgovornosti u pogledu starateljstva, tutorstva, upravljanja imovinom i usvajanja djece ili sličnih instituta koji postoje u nacionalnom zakonodavstvu; u svim slučajevima interesi djece moraju biti na prvom mjestu;

g) jednaka osobna prava supruga i supruge, uključujući pravo na izbor prezimena, zvanja i zanimanja;

h) jednaka prava oba supružnika u pogledu vlasništva, stjecanja, upravljanja, uživanja i otuđivanja imovine, bez obzira na to obavlja li se ovo besplatno ili za materijalnu naknadu.

2. Zaruke i sklapanje braka djeteta nemaju nikakav pravni učinak te se poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući zakonodavne, radi utvrđenja najnižih godina života za sklapanje braka te uvođenja obveze upisa braka u službeni registar.

DIO V.

Članak 17.

1. Radi praćenja napretka ostvarenog u primjeni ove Konvencije, osniva se Odbor za uklanjanje diskriminacije žena (u daljnjem tekstu Odbor), koji pri stupanju Konvencije na snagu ima osamnaest, a nakon ratifikacije ili pristupa Konvenciji trideset i pet država stranaka, od dvadeset i tri stručnjaka visokog moralnog ugleda i stručnosti za područje na koje se odnosi ova Konvencija. Stručnjake biraju države stranke među svojim državljanima i oni djeluju u osobnom svojstvu, uzimajući u obzir ravnomjernu zemljopisnu raspodjelu i predstavljanje raznih oblika civilizacije kao i glavnih pravnih sustava.

2. Članovi Odbora biraju se tajnim glasovanjem s liste osoba koju su predložile države stranke. Svaka država stranka može predložiti jednog svojeg državljanina.

3. Prvi izbori održavaju se šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Konvencije. Najmanje tri mjeseca prije datuma svakih izbora, glavni tajnik Ujedinjenih naroda upućuje poziv državama strankama da podnesu svoje prijedloge u roku dva mjeseca. Glavni tajnik priprema listu svih na taj način predloženih osoba po abecednom redu, s nazivima država članica koje su ih predložile, i dostavlja je državama strankama.

4. Izbori za članove Odbora održavaju se na sastanku država stranaka koji saziva glavni tajnik Ujedinjenih naroda u sjedištu Ujedinjenih naroda. Na tom sastanku, na kojemu kvorum čine dvije trećine država stranaka, osobe izabrane u Odbor bit će oni kandidati koji dobiju najveći broj glasova i apsolutnu većinu glasova prisutnih predstavnika država stranaka koji glasaju.

5. Članovi Odbora biraju se na mandat od četiri godine. Međutim, mandat devetorice članova koji budu izabrani na prvom glasovanju istječe nakon dvije godine; odmah nakon prvih izbora predsjednik Odbora će ždrijebom izabrati imena ove devetorice članova.

6. Izbori za pet dodatnih članova Odbora održat će se u skladu s odredbama stavaka 2., 3. i 4. ovog članka, nakon trideset i pete ratifikacije ili pristupa. Mandat dvoje dodatnih članova Odbora izabranih tom prigodom istječe nakon dvije godine. Ova dva člana bira predsjednik Odbora ždrijebom.

7. Za popunu povremenih praznih mjesta, država stranka čijem je stručnjaku prestao mandat kao članu Odbora imenuje drugog stručnjaka među svojim državljanima, podložno odobrenju Odbora.

8. Članovi Odbora, uz suglasnost Opće skupštine, primaju nagrade iz sredstava Ujedinjenih naroda pod uvjetima koje odredi Opća skupština, uzimajući u obzir značaj odgovornosti Odbora.

9. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda osigurava potrebno osoblje i uvjete za uspješno obavljanje dužnosti Odbora prema ovoj Konvenciji.

Članak 18.

1. Države stranke obvezuju se glavnom tajniku Ujedinjenih naroda podnijeti, radi razmatranja od strane Odbora, izvješće o zakonodavnim, sudskim, upravnim ili drugim mjerama koje su usvojile radi primjene odredbi ove Konvencije, te o napretku ostvarenom u tom pogledu:

a) u roku od godinu dana od stupanja na snagu Konvencije u dotičnoj državi;

b) nakon toga najmanje svake četiri godine te nadalje kada to Odbor zatraži.

2. U izvješćima mogu navesti čimbenike i teškoće koji utječu na stupanj izvršavanja obveza prema ovoj Konvenciji.

Članak 19.

1. Odbor usvaja svoj Poslovnik o radu.

2. Odbor bira svoje dužnosnike na dvogodišnji mandat.

Članak 20.

1. Odbor se obično sastaje u razdoblju od ne više od dva tjedna godišnje kako bi razmotrio izvješća podnesena u skladu s člankom 18. ove Konvencije.

2. Sastanci Odbora obično se održavaju u sjedištu Ujedinjenih naroda ili bilo kojem drugom prikladnom mjestu koje odredi Odbor.

Članak 21.

1. Odbor, preko Gospodarskog i socijalnog vijeća, godišnje izvještava Opću skupštinu Ujedinjenih naroda o svojem radu i može davati prijedloge i opće preporuke na osnovi razmatranja izvješća i informacija koje je primio od država stranaka. Takvi prijedlozi i opće preporuke unose se u izvješće Odbora zajedno s eventualnim očitovanjima država stranaka.

2. Glavni tajnik dostavlja izvješća Odbora Komisiji o položaju žena radi njezina informiranja.

Članak 22.

Specijalizirane agencije ovlaštene su biti predstavljene pri razmatranju primjene onih odredaba ove Konvencije koje spadaju u njihov djelokrug aktivnosti. Odbor može pozvati specijalizirane agencije da podnesu izvješća o primjeni odredaba Konvencije u područjima koja su u njihovu djelokrugu aktivnosti.

DIO VI.

Članak 23.

Ništa u ovoj Konvenciji neće utjecati na bilo koje odredbe koje su povoljnije za postizanje ravnopravnosti između muškaraca i žena koje mogu biti sadržane u:

a) zakonodavstvu države stranke, ili

b) bilo kojoj drugoj međunarodnoj konvenciji, ugovoru ili sporazumu koji je na snazi u toj državi.

Članak 24.

Države stranke obvezuju se usvojiti sve potrebne mjere na nacionalnoj razini usmjerene na puno ostvarenje prava priznatih u ovoj Konvenciji.

Članak 25.

1. Ova Konvencija otvorena je za potpisivanje svim državama.

2. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda određen je za depozitara ove Konvencije.

3. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji. Isprave o ratifikaciji polažu se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

4. Ova Konvencija otvorena je za pristupanje svim državama. Pristupa se polaganjem isprave o pristupu kod glavnog tajnika Ujedi njenih naroda.

Članak 26.

1. Zahtjev za izmjenu ove Konvencije može podnijeti svaka država stranka u svako vrijeme priopćenjem u pismenom obliku upućenim glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.

2. Opća skupština Ujedinjenih naroda odlučuje o eventualnim koracima koje treba poduzeti u svezi s takvim zahtjevom.

Članak 27.

1. Ova Konvencija stupa na snagu tridesetog dana od dana polaganja kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda dvadesete isprave o ratifikaciji ili pristupu.

2. Za svaku državu koja ratificira ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon polaganja dvadesete isprave o ratifikaciji ili pristupu, Konvencija stupa na snagu tridesetog dana od dana polaganja njezine isprave o ratifikaciji ili pristupu.

Članak 28.

1. Glavni tajnik Ujedinjenih narod prima i dostavlja svim državama tekst rezervi koje države stave pri ratifikaciji ili pristupu.

2. Rezerva koja nije spojiva s predmetom i svrhom ove Konvencije, nije dopuštena.

3. Rezerve se mogu povući u svako doba priopćenjem u tom smislu upućenim glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, koji o tome obavještava sve države. Takvo priopćenje stupa na snagu od datuma njegova primitka.

Članak 29.

1. Svaki spor između dviju ili više država stranaka u svezi s tumačenjem ili primjenom ove Konvencije koji se ne riješi pregovorima, podnosi se na zahtjev jedne od njih na arbitražu. Ako se u roku šest mjeseci od datuma zahtjeva za arbitražu države stranke ne uspiju složiti o organizaciji arbitraže, svaka od tih stranaka može se obratiti Međunarodnom sudu pravde radi rješavanja spora zahtjevom koji se podnosi u skladu sa Statutom Suda.

2. Svaka država stranka može pri potpisivanju ili ratificiranju ove Konvencije ili pri pristupu Konvenciji izjaviti da se ne smatra vezanom sa stavkom 1. ovog članka. Druge države stranke neće biti vezane s tim stavkom u odnosu prema svakoj državi stranci koja je izjavila takvu rezervu.

3. Svaka država stranka koja je stavila rezervu u skladu sa stavkom 2. ovog članka može u svako doba povući rezervu priopćenjem glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.

Članak 30.

Ova Konvencija, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jednako vjerodostojni, položit će se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda. U potvrdu navedenog dolje potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovu Konvenciju.

FAKULTATIVNI PROTOKOL UZ UN KONVENCIJU O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA

FAKULTATIVNI PROTOKOL UZ UN KONVENCIJU O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA*

Države stranke ovoga Protokola,

• konstatirajući da Povelja Ujedinjenih naroda ponovno potvrđuje vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe, te u jednaka prava muškaraca i žena,

• konstatirajući također da se Općom deklaracijom o ljudskim pravima utvrđuje da su sva ljudska bića po rođenju slobodna i ravnopravna u dostojanstvu i pravima i da svatko ima pravo na sva prava i slobode utvrđene njome, bez ikakve razlike, uključujući razliku koja se temelji na spolu,

• podsjećajući da međunarodni paktovi o ljudskim pravima i drugi međunarodni instrumenti o ljudskim pravima zabranjuju diskriminaciju na temelju spola,

• podsjećajući također na Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (»Konvencija«) u kojoj države stranke te Konvencije osuđuju diskriminaciju žena u svim njenim oblicima i slažu se da će na odgovarajuće načine i bez odgode provoditi politiku o uklanjanju diskriminacije žena,

• ponovno potvrđujući svoju odlučnost da ženama osiguraju potpuno i jednako ostvarenje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda te da poduzmu djelotvorne mjere kako bi spriječile povredu tih prava i sloboda,sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Država stranka ovog protokola (»država stranka«) priznaje nadležnost Odbora za ukidanje svih oblika diskriminacije žena (»Odbor«) da prima i razmatra podneske podnesene u skladu s člankom 2.

Članak 2.

Podneske mogu podnositi pojedinci ili skupine pojedinaca, pod sudbenošću države stranke, koji tvrde da su žrtve povrede nekog od prava utvrđenih Konvencijom od strane te države stranke, izravno ili posredstvom drugih koji to čine u njihovo ime. Ako se podnesak podnosi u ime pojedinaca ili sku-

* Tekst Fakultativnog protokola uz UN Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena preuzet je iz Narodnih novina br. 3/2001.

pina pojedinaca, to se mora učiniti uz njihov pristanak, osim ako podnositelj može opravdati postupanje u njihovo ime bez takvog pristanka.

Članak 3.

Podnesci moraju biti u pisanom obliku i ne smiju biti anonimni. Odbor neće primiti nikakav podnesak ako se on tiče države stranke Konvencije koja nije stranka ovog Protokola.

Članak 4.

1. Odbor neće razmatrati podnesak ako se nije uvjerio da su se iscrpila sva raspoloživa unutarnja pravna sredstva, osim ako se postupak po tim sredstvima nerazumno produžuje ili ako nije vjerojatno da će osigurati djelotvornu zaštitu.

2. Odbor će odbaciti podnesak ako:

a) je istu stvar Odbor već razmatrao, odnosno ako je isti predmet već bio razmatran ili se trenutno razmatra po nekom drugom postupku međunarodne istrage ili rješavanja,

b) nije u skladu s odredbama Konvencije,

c) je očigledno neutemeljen ili nije dovoljno potkrijepljen,

d) se radi o zlouporabi prava na podnošenje podneska,

e) su se činjenice koje su predmet podneska dogodile prije stupanja na snagu ovog Protokola za dotičnu državu stranku, osim ako te činjenice i dalje postoje nakon tog datuma.

Članak 5.

1. U svako vrijeme nakon primitka podneska i prije nego se donese odluka o sadržaju, Odbor može dotičnoj državi stranci uputiti na žurno razmatranje zahtjev da ta država stranka poduzme one privremene mjere koje su potrebne kako bi se izbjegla mogućnost nanošenja nepopravljive štete žrtvi ili žrtvama navodne povrede prava.

2. Ako Odbor donese diskrecijsku odluku na temelju stavka 1. ovoga članka, to neće podrazumijevati odlučivanje o dopuštenosti ili o sadržaju podneska.

Članak 6.

1. Osim ako Odbor podnesak ne proglasi nedopuštenim, a da nije zatražio mišljenje odnosne države stranke, te uz uvjet da pojedinac ili pojedinci

pristanu na otkrivanje svog identiteta toj državi stranci, Odbor mora odnosnoj državi stranci dostaviti svaki podnesak koji mu je podnesen na temelju ovoga Protokola kao povjerljiv.

2. U roku od šest mjeseci, država stranka primateljica mora Odboru dostaviti pisano obrazloženje ili očitovanje kojima se pojašnjava predmet i eventualni pravni lijek kojeg je ta država predvidjela.

Članak 7.

1. Odbor razmatra podneske zaprimljene na temelju ovoga Protokola u svjetlu svih informacija koje su mu dostavljene od strane ili u ime pojedinaca ili skupina pojedinaca ili dotičnih država stranaka, uz uvjet da se te informacije proslijede odnosnim strankama.

2. Prilikom razmatranja podnesaka podnesenih na temelju ovoga Protokola Odbor drži nejavne sjednice.

3. Nakon razmatranja podneska, Odbor će svoje gledište o podnesku, zajedno s eventualnim preporukama, obznaniti odnosnim strankama.

4. Država stranka mora temeljito razmotriti gledišta Odbora, kao i eventualne preporuke koje je on donio, te mora u roku od šest mjeseci Odboru dostaviti pisani odgovor, uključujući informacije o svim mjerama poduzetim u skladu s gledištima i preporukama Odbora.

5. Odbor može pozvati državu stranku da dostavi dodatne informacije o svim mjerama koje je država stranka poduzela u odgovoru na njegovo gledište i eventualne preporuke, uključujući one informacije koje će, ako Odbor to smatra primjerenim, biti uključene u naknadna izvješća države stranke koja se podnose na temelju članka 18. Konvencije.

Članak 8.

1. Ako Odbor primi pouzdane informacije o ozbiljnim i sustavnim kršenjima prava utvrđenih Konvencijom od strane države stranke, Odbor poziva državu stranku da surađuje u pogledu provjere tih informacija te da u tu svrhu dostavi svoja zapažanja u odnosu na odnosne informacije.

2. Uzimajući u obzir sva zapažanja koja može dostaviti odnosna država stranka, kao i sve druge pouzdane informacije koje su mu na raspolaganju, Odbor može imenovati jednog ili više svojih članova da provedu istragu te da Odboru žurno podnesu izvješće. Kada je to opravdano i uz pristanak države stranke, istraga može uključivati i dolazak na njeno područje.

3. Nakon razmatranja nalaza takve istrage, Odbor će te nalaze proslijediti odnosnoj državi stranci zajedno sa svim primjedbama i preporukama.

4. Odnosna država stranka mora u roku od šest mjeseci nakon primitka nalaza, primjedaba i preporuka koje joj je proslijedio Odbor, dostaviti svoja zapažanja Odboru.

5. Provođenje takve istrage je povjerljive naravi i tražit će se suradnja države stranke u svim fazama postupka.

Članak 9.

1. Odbor može pozvati odnosnu državu stranku da u svoje izvješće koje podnosi na temelju članka 18. Konvencije uključi podatke o svim mjerama poduzetim slijedom istrage provedene na temelju članka 8. ovoga Protokola.

2. Nakon okončanja razdoblja od šest mjeseci iz članka 8.4. Odbor po potrebi može odnosnu državu stranku pozvati da ga izvijesti o mjerama poduzetim slijedom takve istrage.

Članak 10.

1. Svaka država stranka može, u vrijeme potpisivanja ili ratifikacije ovoga Protokola ili pristupa Protokolu, izjaviti da ne priznaje nadležnost Odbora utvrđenu člancima 8. i 9.

2. Svaka država stranka koja je dala izjavu u skladu sa stavkom 1. ovoga članka može u bilo koje vrijeme povući tu izjavu priopćenjem upućenim glavnom tajniku.

Članak 11.

Država stranka mora poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da osobe pod njenom sudbenošću ne budu podvrgnute zlostavljanju ili zastrašivanju zbog toga što su se obratile Odboru u skladu s ovim Protokolom.

Članak 12.

U svoje godišnje izvješće podneseno na temelju članka 21. Konvencije Odbor mora uvrstiti kratak prikaz svojih djelovanja provedenih na temelju ovog Protokola.

Članak 13.

Svaka država stranka se obvezuje da će širu javnost upoznati s Konvencijom i Protokolom i da će Konvenciji i Protokolu dati publicitet te da će olak-

šati pristup informacijama o stavovima i preporukama Odbora, a posebice u pogledu onih pitanja koja se odnose na tu državu stranku.

Članak 14.

Odbor će izraditi svoja vlastita pravila o postupku koja će primjenjivati u izvršavanju zadaća povjerenih mu na temelju ovoga Protokola.

Članak 15.

1. Ovaj Protokol otvoren je za potpisivanje svakoj državi koja je potpisala ili ratificirala Konvenciju ili joj je pristupila.

2. Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji od strane svake države koja je ratificirala Konvenciju ili joj je pristupila. Isprave o ratifikaciji polažu se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

3. Ovaj je Protokol otvoren pristupanju svake države koja je ratificirala Konvenciju ili joj je pristupila.

4. Pristupanje se vrši polaganjem isprave o pristupanju kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

Članak 16.

1. Ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca nakon dana kad je kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda položena deseta isprava o ratifikaciji ili pristupanju.

2. Za svaku državu koja ratificira ovaj Protokol ili mu pristupi nakon njegovog stupanja na snagu, ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca nakon datuma polaganja njene isprave o ratifikaciji ili pristupanju.

Članak 17.

Ne dopušta se stavljanje rezervi na ovaj Protokol.

Članak 18.

1. Svaka država stranka može predložiti izmjene ovoga Protokola i njihov tekst dostaviti glavnom tajniku Ujedinjenih naroda. Na to glavni tajnik priopćuje svaku predloženu izmjenu državama strankama sa zahtjevom da mu priopće da li žele sazivanje konferencije država stranaka u svrhu razmatranja tih prijedloga i glasanja o njima. Ako se najmanje jedna trećina država stranaka izjasni u prilog konferencije, glavni tajnik saziva konferenciju pod okriljem Ujedinjenih naroda. Svaka izmjena koja je usvojena većinom država stranaka koje su prisutne na konferenciji i glasuju, podnosi se na odobrenje Općoj skupštini Ujedinjenih naroda.

2. Izmjene stupaju na snagu kad ih odobri Opća skupština Ujedinjenih naroda i prihvati dvotrećinska većina država stranaka ovoga Protokola u skladu s njihovim odnosnim ustavnim postupcima.

3. Kad izmjene stupe na snagu, one obvezuju države stranke koje su ih prihvatile, dok su ostale države stranke vezane odredbama ovoga Protokola i svim pređašnjim izmjenama koje su prihvatile.

Članak 19.

1. Svaka država stranka može u svako doba otkazati ovaj Protokol upućivanjem pisane obavijesti glavnom tajniku Ujedinjenih naroda. Otkaz proizvodi pravni učinak nakon šest mjeseci od datuma kad je glavni tajnik primio takvu obavijest.

2. Otkaz ne utječe na nastavak primjene odredaba ovoga Protokola, na podneske podnesene prema članku 2. ili na bilo koju istragu pokrenutu prema članku 8. prije nego što je počeo proizvoditi pravni učinak.

Članak 20.

Glavni tajnik Ujedinjenih naroda obavještava sve države o:

a) potpisima, ratifikacijama i pristupanjima prema ovome Protokolu,

b) datumu stupanja na snagu ovoga Protokola i datumu stupanja na snagu svake izmjene prema članku 18,

c) otkazima prema članku 19.

Članak 21.

1. Ovaj Protokol, kojeg su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku jednako vjerodostojni, bit će položen u arhiv Ujedinjenih naroda.

2. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda dostavit će ovjerovljene prijepise ovoga Protokola svim državama spomenutima u članku 25. Konvencije.

OBRAZAC PRITUŽBE ODBORU ZA UKLANJANJE SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA

OBRAZAC PRITUŽBE ODBORU ZA UKLANJANJE SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA*

Pritužbe radi kršenja prava sadržanih u Konvenciji o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena podnose se Odboru za uklanjanje diskriminacije žena protiv države stranke Konvencije i Fakultativnog protokola.

Pritužba sadrži :

1. Informacije o podnositeljicama/ima pritužbe

- Prezime
- Ime
- Datum i mjesto rođenja
- Nacionalnost/državljanstvo
- Broj putovnice/osobne iskaznice (ako ju imate)
- Spol
- Bračni status/djeca
- Zanimanje
- Etnička pripadnost, vjerska pripadnost, pripadnost društvenoj grupi (ako je važno)
- Adresa stanovanja
- Adresa za razmjenu povjerljive pošte (ako se razlikuje od adrese stanovanja)
- Tel/fax/e-mail

Navedite podnosite li pritužbu kao:

a) žrtva/e dolje navedenih navodnih povreda. *Ako je u pitanju grupa osoba koje smatraju da su žrtve, navedite osnovne podatke o svakoj od njih.*

b) imenovana/i predstavnica/ik, pravna/i savjetnica/ik navodne žrtve/žrtava. *Pošaljite potvrdu o suglasnosti žrtve/žrtava i o tome da ih vi zastupate,ili navedite zašto niste u mogućnosti poslati potvrdu.*

---

* Tekst prijevoda Obrasca pritužbe Odboru za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena preuzet je iz zbornika radova Šimonović D., ur. (2004): „Kratak vodič kroz CEDAW – Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i njezinu primjenu u Republici Hrvatskoj, u izdanju Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH, Zagreb.

2. Informacije koje se odnose na navodnu žrtvu/žrtve

(ako su različite od podnositeljice/a)

- Prezime
- Ime
- Datum i mjesto rođenja
- Nacionalnost/državljanstvo
- Broj putovnice/osobne iskaznice (ako ju imate)
- Spol
- Bračni status/djeca
- Zanimanje
- Etnička pripadnost, vjerska pripadnost, pripadnost društvenoj grupi (ako je važno)
- Adresa stanovanja
- Adresa za razmjenu povjerljive pošte (ako se razlikuje od adrese stanovanja)

3. Država na koju se povreda odnosi

Ime države potpisnice Konvencije i Fakultativnog protokola, protiv koje je usmjerena pritužba:

4. Činjenice navodne povrede prava

Navedite podroban opis činjenica kojima ćete pojasniti vaš zahtjev, uključujući:

- opis činjenica o navodnom kršenju ili kršenjima i navodnom počinitelju
- datum/datumi
- mjesto/mjesta
- odredbe Konvencije koje su navodno povrijeđene. *Ako se priopćenje odnosi na povredu više od jedne odredbe Konvencije,opišite svaku odvojeno*.

5. Postupci za iscrpljivanje svih domaćih pravnih sredstava

Opišite postupke koje ste poduzeli da biste iscrpili sva domaća pravna sredstva: npr. obraćanje sudovima, zakonodavnim tijelima, tijelima državne uprave, uključujući:

- vrstu pravnog sredstva
- datum/datume
- mjesto/mjesta
- tko je pokrenuo postupak
- kojem tijelu ili ustanovi se obraćalo
- naziv suda pred kojim je trajao postupak (ako ste se obraćali)
- ako niste iskoristili sva domaća pravna sredstva, objasnite razloge

Ne zaboravite: *Priložite kopije svih dokumenata (sudskih ili administrativnih odluka) važnih za ovaj postupak.*

6. Druga međunarodna postupanja

Je li isti predmet podnesen nekoj drugoj međunarodnoj istrazi ili odlučivanju? Ako jest, navedite:

- vrstu postupka
- datum/datume
- mjesto/mjesta
- rezultat (ako ga je bilo)

7. Datum i potpis

- Datum/mjesto:
- Potpis podnositelja/ice i/ili žrtve/žrtava:

8. Popis priloženih dokumenata (*ne šaljite originale, samo kopije*)

Pošaljite vaše pritužbe na slijedeću adresu:

Committee on Elimination of
Discrimination against Women
c/o Division for the Advancement of Women,
Department of Economic and Social Affairs
United Nations Secretariat
2 United Nations Plaza
DC-2/12th Floor
New York, NY 10017
United States of America
Fax: 1-212-963-3463